

Krize Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Krize Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25114>

Özet

Krize Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri (KMBÇSE), Bahar Mete Otlu ve Figen Aysan tarafından 2015 yılında geliştirilmiş psikolojik bir ölçüm aracıdır. Bu envanterin temel amacı, okul psikolojik danışmanlarının krize müdahale süreçlerinde kullandıkları spesifik ba?a ç?kma stratejilerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, toplam 48 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin yapısal bütünlüğünü kanıtlamıştır. Yapı geçerliliği hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrusal Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiş ve dört faktörlü yapının uygunluğu belirlenmiştir. İç tutarlılık güvenirlik katsayısı (Cronbach Alpha) .91 olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Krize müdahale, ba?a ç?kma stratejileri, okul psikolojik danışmanlığı, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Bahar Mete Otlu, Figen Aysan

Amaç

Krize Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri'nin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan okul psikolojik danışmanlarının kriz durumlarında uyguladıkları davranışsal ve bilişsel ba?a ç?kma yöntemlerini sistematik olarak değerlendirmektir. Bu envanter, profesyonellerin kriz yönetimi becerilerini ve stratejik yaklaşımlarını belirlemeye yönelik önemli bir araç sağlamaktadır.

Ölçek, kriz müdahalesine yönelik eğitim programlarının geliştirilmesinde veya danışmanların mesleki yeterliliklerinin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, danışmanların güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini ortaya koyarak, daha etkili müdahale süreçlerinin planlanmasına olanak tanır.

Yapı

Ölçek, profesyonel bağlamda kullanılan ba?a ç?kma stratejilerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Envanter, krize müdahale sırasında sergilenen bilişsel yeniden çerçeveleme, duygusal düzenleme, sosyal destek arama ve problem çözme odaklı yaklaşımlar gibi dört temel alt boyutu kapsamaktadır.

Bu dört faktörlü yap?, psikolojik dan??manlar?n kriz an?nda sadece ki?isel de?il, ayn? zamanda kurumsal ve mesleki rollerine uygun olarak geli?tirdikleri özelle?mi? tepkileri yans?tmak üzere tasarlanm??t?r. Envanter, krizin do?as?na ve dan??man?n mesleki deneyimine ba?l? olarak kullanılan stratejiler aras?ndaki farkl?l?klar? saptamada yüksek hassasiyet sunmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu kapsaml? analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?lar?na uygunlu?unu incelemi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ba?ar?yla temsil etti?i ve dört faktörlü yap?s?n?n tutarl? oldu?u kan?tlanm??t?r.

DFA sonuçlar?, faktörlerin birbirleriyle olan ili?kilerini ve maddelerin faktörlere yüklenme düzeylerini do?rulayarak, ölçe?in yap?sal geçerlili?inin güçlü oldu?unu göstermi?tir. Bu durum, KMBÇSE'nin okul psikolojik dan??manlar?n?n krize müdahalede kulland?klar? stratejileri ölçmede uygun bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Kriz Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, yayg?n olarak kabul gören Cronbach Alpha iç tutarl?k katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Ölçe?in bütünü için hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? .91 olarak bulunmu?tur.

Bu yüksek katsay? (.91), ölçekteki 48 maddenin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir içsel uyuma sahip oldu?unu göstermektedir. Dolay?s?yla, envanterin okul psikolojik dan??manlar?n?n ba?a ç?kma stratejilerini ölçmede yüksek düzeyde güvenilir bir ölçme aracı oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n?n belirlenmesinde iki a?amal? bir yakla??m benimsenmi?tir. ?lk olarak, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulan?? ve bu analiz sonucunda envanterin 48 maddesinin dört ana faktör alt?nda topland??? tespit edilmi?tir. Bu faktörler, krize müdahale ba?lam?ndaki farkl? ba?a ç?kma stratejisi kümelerini temsil etmektedir.

AFA ile belirlenen dört faktörlü yap?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçlar?, dört faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ve ölçe?in yap?sal modelinin do?rulanm?? oldu?unu göstermi?tir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: 48 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Psikolojik Danışmanlar

Yaş Grubu: Yetişkin (Mesleki görevde bulunan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okullarda görev yapan psikolojik danışmanlar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Kriz yönetimi, psikolojik danışmanlık, ölçme ve değerlendirme, psikometri, Cronbach Alpha, dört faktörlü yapı.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Sorumlu Yazar: Bahar Mete Otlu

İletişim E-postası: bahar.mete@deu.edu.tr

Testin Geliştirildiği Yaşı: 2015

Kullanım Şzni ve Ücret: Ticari olmayan akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Mete-Otlu, B. ve Aysan, F. (2015). Krize Müdahalede Kullanılan Başa Çıkma Stratejileri Envanteri: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counseling*, 4(2), 13-23.

Makalenin orijinal linkine buradan ulaşılabilir: iojpe.org

Envanterin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: ktize-mudahalede-kullanilan-basa-cikma-stratejileri-envanteri-toad.pdf

Krize Müdahalede Kullanılan Ba?a Ç?kma Stratejileri Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde envanterin 48 maddesine dair detaylı liste bulunmamaktadır. Yalnızca ölçe?in 48 maddeden ve 4 alt boyuttan oluştu?u bilgisi mevcuttur.

Ölçek, toplamda 48 maddeden ve Aç?mlayıcı Faktör Analizi sonucunda belirlenen dört alt boyuttan meydana gelmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM